

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiliteva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Milyen az új parlament összetétele.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 10.

Az idegesség és rettegés, amely a választás kimenetelére miatt türhetetlen atmoszférát teremtett a közéletben, végül is a választások lezajlásával eltűnt. Az ellenzék és különösen a Radics-pártnak a választások alkalmával tanúsítandó magatartása meglehetősen homályos volt, úgy, hogy a kormánynak sok aggodalomra adott okot.

Az ellenzéki pártokat viszont az idegesítette, hogy a kormány felől olyan hírek kerültek a köztudatba, hogy a hatóságok a választás alatt erőszakot, terrort fognak kifejteni. A választás azonban ezen előhíresztelések dacára a legesendesebben és legrendesebben folyt le.

A horvát paraszt köztársasági-párt tagjainak szavazati jogát a kormány nem eszoritotta, de viszont Radics hívei sem szolgáltattak alkalmat arra, hogy a hatóság fellépjen ellenük. Ugyanígy az ország minden részében a legteljesebb nyugalom jegyében folyt le a választás napja.

A választás eredményei az eddigi adatok szerint bizonyos csalódást okoznak ellenzéki körökben. Mint minden választásnál, úgy most is több politikus előtt bezárultak a szkupstina ajtói, mert gyengének bizonyultak az érvényesülésre, ezzel szemben természetesen több új ember vonult be a parlamentbe, hogy folytassa azt az államalkotó munkát, amely már régen befejezésre vár. Az a harc, amely három hónapig dúlt az országban, rövid idő múlva a szkupstina kulisszái mögé került.

A választás eredménye.

A választás végleges eredménye még ma sem ismeretes és ez a bizonytalanság az ellenzékben azt a hitet kelti, hogy a győzelem nem olyan döntő, mint ahogy azt a kormány feltünteti. Az eddig összegyűjtött hivatalos adatok azonban ennek a hitnek az ellenkezőjéről tesznek tanúságot.

Az idei választások majdnem minden pártot győztesítettek. A kis pártok majdnem mind megsemmisültek. Egyszerűen a radikális és a független demokrata-párt erősödött meg. Ezt a tényt az ellenzéki körök is elismerik.

A déli órákban a kormány jelentése szerint a választás eredménye a következő volt:

140 radikális,
23 független demokrata,
39 Davidovity-párti,
68 Radics-párti,
19 klerikális,
12 Spaho-párti,
5 német-párti,
4 földműves,
3 föderalista,
1 szlovén agrár,
1 dzsemijet = 315.

Ma este 6 órakor a belügyminisztérium a következő hivatalos jelentést adta ki:

140 radikális,
22 független demokrata,
37 Davidovity-párti,
67 Radics-párti,
4 földműves,
5 német-párti,
1 dzsemijet,
15 Spaho-párti
20 klerikális,
1 szlovén agrár,
3 föderalista = 315.

A Vajdaságban a radikális-párt minden választókerületben 1-1 mandátumot nyert. A sombori kerület kivételével, ahol hárommal erősödtek meg. A radikális-párt új mandátumait a németek, román-párt, szocialisták és a bunyevác-sókac-párt rovására szerezte meg.

A horvát választási eredmények.

Horvát- és Szlavonország 8 kerületben 68 képviselőt választ. Érdekes összehasonlítással zárjék be közöljük a múlt választás eredményeit. A múlt választáskor ezen 8 kerületben összesen 52 Radics-párti, 10 független demokrata és 6 radikális kapott mandátumot.

Zágrebben most két Trumbies-párti kapott mandátumot: dr. Trumbies és Krivevics dr.

Zágreb kerület: (10 Radics-párti, 2 független demokrata, 1 radikális), 11 Radics-párti, 2 független demokrata.

Bielovar: (7 Radics-párti, 1 dem.), 7 Radics-párti, 1 független demokrata.

Varasdin: (9 Radics-párti, 1 független demokrata), 9 Radics-párti 1 független demokrata

Pozsegában a Radics-párt 48 ezer, a független demokrata-párt 12 ezer szavazatot kapott

Virovitica: (1 radikális, 6 Radics-párti), 5 Radics-párti 2 nacionalista blokk.

Lika Krava: (3 független demokrata, 2 Radics-párti), 1 Radics-párti, 4 nacionalista blokk-párti.

Modrus Rijeka: (5 Radics-párti, 1 demokrata), 3 nacionalista blokk, 3 Radics-párti.

A választás utóhangja.

Politikai körökben most természetesen csak a választások képezik a beszédtemát. A kormánypártok nagy meglepéssel veszik tudomásul a választás eredményét, amely most már lehetővé teszi, hogy a kormány megvalósíthassa programját. Az ellenzéki körökben a hangulat meglehetősen megesapant.

Pasity és Ninesity a királynál.

Pasity miniszterelnök délből kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek jelentést tett a választás lefolyásáról és eredményéről.

Ninesity dr. külügyminiszter este 7 órakor jelent meg kihallgatáson a királynál.

A felsőbánsági választás.

Vasárnap folytak le országsszerte a képviselőválasztások, melyeknek eredményéről nagyjából már beszámolt a „Torontál” A Felsőbánságban, vagyis a becskerek-kikindai választókerületben hetvennégyezer-négyezer választó közül 54.175 választójogostól szavazott le, ami az öszválasztók mintegy hetvenöt százaléka felel meg. Összehasonlítva a mostani eredményt a múlt szavazáskori felsőbánsági adatokkal, kétségtelenül kitűnik, hogy ezen a területen lényegesen nagyobb érdeklődés volt a választások iránt, mint 1923 március 18-án. Igaz, hogy akkoriban kevesebb volt a szavazók száma, százalékokban kifejezve azonban mégis alig érték el az öszválasztók hatvan százalékát, amelyre szemben a jelenlegi hetvenöt százalék örvendetes emelkedést mutat. A szavazók számának megnövekedésével és a leacott szavazatok szaporulásával természetesen megnagyobbodott a hányados is. A múlt választások alkalmával 5830 volt a quotiens a felsőbánsági kerületben, míg az idén 6772 lett a hányados. Ennek tudható be, hogy a nacionalista blokk, melynek 6037 szavazata volt, a magas szavazatszám dacára kibukott a választásból. Érdekes, hogy a Felsőbánságban mennyire megerősödött a radikális, földműves és a német-párt. A múlt választások alkalmával a radikális listára 9584, a földműves-pártra 5980, a német-pártra pedig 7662 szavazatot esett, míg vasárnap a radikális-párt urnáiba 17 057, a földművesekébe 7952 és a németekébe 8309 voksot dobtak be. A német-párt esélyeit nagyon rontotta Ninesityevó és Heufeld község, ahol a szavazók többsége a radikális-pártra szavazott. Párdányban mindössze hetvenkilenc voks esett a né-

met-pártra, míg a radikálisokra 578-an szavaztak. Még szembevetendő arány szerint oszlanak meg a szavazatok az ugyancsak német lakosságú Heufeld községben, ahol huszonhárom német szavazattal szemben a radikális részen kétszázöt voks szerepel. A magyar lakta községek is szép számban szaporították a radikális-párti szavazatokat. A szinmagyar Torda háromszázhatvankilenc radikális szavazatot adott, de szép számmal járult hozzá a radikális-párt sikeréhez Noviitbej, Muzsija, Novakanjiza és még több felsőbánsági magyar lakosságú község is.

A magas quotiens következtében a mandátumok többségét a radikális-párt kapta meg. A négy képviselő, dr. Ninesity Momesilo külügyminiszter, Sztankovity Szvetozár volt államtitkár, Budisin Jócó földbirtokos és dr. Rajity Tosa becskerek-i ügyvédjelölt lett. Veszelinovity dr. a módosi járás jelöltje tizenegy szavazattal kapott kevesebbet mint Rajity Tosa és így mandátum nélkül maradt.

A felsőbánsági német-párt a múlt választások alkalmával két képviselőt küldött a parlamentbe, Neuner Vilmos és dr. Ellmer Gyula személyében. A pártra esett 8309 szavazat következtében elérték, sőt jóval túlhaladták a hányadosot és így listavezetőjük természetesen bekerült az új szkupstinába. A második mandátum sorsát tizenegy szavazat döntötte el. A maradék ugyanis, mely után valamelyik párt még mindig kaphat mandátumot, tizenegy ponttal volt kisebb, mint a radikális-párté. Mivel azonban Heufelden — német-párti körökből eredő értesülés szerint — a szavazópolgárok jórésze nem szavazhatott le, úgy hiszik, legalább német-párti körökben, hogy petícióval élhetnek és pótszavazás elrendelését kérhetik. Ebben az esetben a felsőbánsági német-pártnak komoly esélyei lehetnének a második képviselőségére is, a radikálisok rovására. Hivatalos körökben ezzel szemben cáfolják a heufeldi szavazásról elterjedt híreket és azt állítják, hogy nincs ok a pótszavazás elrendelésére. A vitás ügy felett az állam főbizottság fog végérvényesen dönteni. A német-pártra kedvező határozat esetén vasárnap pótszavazás lesz Heufelden.

A földműves-párt, amelynek az 1923. évi választások alkalmával 5980 szavazata volt, a mostani választásokon 7952 voksot kapott. A magas quotiens folytán ez a párt is csak listavezetőjét, Vuity Dimitrie képviselőt küldhette be a parlamentbe.

Hasonlóképpen egy mandátum jutott a demokrata-pártnak, melynek a múlt szavazáskori 6253 szavazata szemben, ezuttal 7558 szavazata

van. A hetedik felsőbánsági mandátumot ilyenformán Setyerov Szlavko dr. képviselő kapta.

Százalékos arány szerint a Délbánságban, vagyis a pansevó-bela-erkvai kerületben a radikális-párt nem aratott oly szembetűnően nagy győzelmet, mint a Felsőbánságban. Az 1923. évi választások alkalmával ebben a kerületben 19.900 szavazatot adtak le a radikális és 7194 szavazatot az akkoriban még önálló román-pártra. A két párt fúziójával, illetve a román-párt és a radikálisok közötti paktummal a mult választások eredménye 27.094-nek felel meg. Ez a szám a mostani választásokon mintegy négyezer szavazattal emelkedett, az északbánsági nyolcezeröttszázas többittel szemben. Végeredményben a radikális-pártra 31.031-en szavaztak le.

A demokrata-párt 1923-ban még egységes listával lépett fel a délbánságban, melyre 13054 szavazatot adtak le. A vasárnapi választások alkalmával a kettészakadt lista egyikére, a független demokratákéra 9.977, a másikéra, a Davidovity demokratákéra 8.260 voks esett.

Szembetűnő, hogy a német-pártra leadott szavazatok száma, a mult választások adataival összehasonlítva esőkenést mutat. A Délbánságban 1923 március 18-án 6263 golyócska jutott a német listára, míg most csak 5282.

A Délbánságban felvett nyolcvan-ezer szavazó közül ötvenkilencezer hatszázhatvanöt szavazott le, ami ugyancsak körülbelül hetvenöt százaléknak felel meg. A hányados ennek megfelelően ugyancsak magas volt. A quotiens 5811-ről 6.629-re szökkent fel.

A választási küzdelemben résztvett pártok közül mindössze három érte el a szükséges hányadost s ez a radikális-párt, melynek hat, a független demokrata-párt, melynek egy és a Davidovity demokrata-párt, melynek ugyancsak egy mandátum jutott. Az a korábbi hír, hogy a német-párt a Délbánságban is parlamenti képviselthez jutott, nem felel meg a valóságnak.

A Délbánságot eszerint dr. Sztodjadinovity Milán pénzügyminiszter, dr. Grgin Dusan földbirtokos, Suvakovity Lázár gimnáziumi tanár, dr. Zsivkovity Negoszin ügyvéd, Dimity Velyko lelkész és dr. Zsan Jócó ügyvéd (radikálisok), dr. Boskovity Duda ügyvéd (független demokrata) és Mihajlovity Lyuba volt követ, meghatalmazott miniszter (Davidovity demokrata) képviseli a parlamentben.

Bánság egyes községeiből érkezett jelentések szerint a szavazások mindenütt nyugodtan, mindenféle incidens nélkül folytak le. A legtöbb helyütt már a kora esti órákban elkészültek a szavazatok összeszámlálásával, csak néhány választóhelyiség volt, ahol még a késő éjjeli órákban is folyt a választás. Tizen eset fordult elő a délbánsági kerületbe tartozó Perlez községben, ahol hat órákig a helyiség belső részében még miniegy ötszáz szavazójogosult tartózkodott.

Beeskerekben ugyancsak nyugodtan, mindenféle incidens nélkül mulott el a választások napja. Az egész napon át mindössze egy őrizetbevétel történt, a rendőrség letartóztatott egy földmivest azon gyanus alapján, hogy hamis név alatt szavazott le. Mivel ártatlansága később

Rodics Rafael érsek nyilatkozik római utjáról.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 10.

Rodics Rafael, beograd-szmederovói érsek, a Bánság apostoli adminisztrátora, a mult hónapban Rómában járt, ahol a legfőbb egyházi hatóságokkal több az egyházmegegyét közelről érintő ügyet tárgyalt meg. Öccellenciája, mint jelezte a „Torontál”, a napokban érkezett meg Beeskerekre. Rodics érsek ez alkalommal fogadta munkatársunkat és római utjáról a következőket volt szíves elmondani:

Beeskerekről január 14-én utaztam el. Zágrebben és Tersatton utamat megszakítva, rövidebb ideig tartózkodtam. Rómába 21-én érkeztem meg. Másnap, vagyis 22-én, résztvettem a XV. Benedek pápa halála évfordulóján tartott grászistentiszteleten, amelyet nagy pompával, fényes papi segédlettel a sixtusi kápolnában celebráltak. A requiemet a pápával az élen, megjelentek a Rómában tartózkodó összes főbb egyházi méltóságok.

Római tartózkodásom során meglátogattam Gaspari és De Lai bibe-

rost, Monsignore Pizzardot, a congregatio consistoriales tagját, akinek hatáskörébe vág a püspökök kinevezése, valamint Kaccia Dominonit, a meister di kamarat, akinek állása a kabinetfőnöki tisztségnek felel meg. A látogatások során az egyházmegegyét érintő ügyeket beszéltem meg.

Január 25-én, vasárnap délután hat órákor különkihallgatáson fogadott a szentatya. Az audiencián hódolatomat fejeztem ki érsekké történt kinevezésemért, míg a pápa melegen érdeklődött egyházmegegyém helyzete iránt.

Az olasz fővárosban való tartózkodásom ideje alatt érdeklődtem az SHS államból utazó zárándoklatcsoport mikénti elhelyezése iránt is és megtekintettem a szent év alkalmából rendezett missziós kiállítást, amely a vatikán egyik udvarában felállított pavilonokban talált elhelyezést.

Rómából Fiumén keresztül tértem vissza Beeskerekre.

kiderült, kihallgatása után szabadlábba helyezték.

Szobotica, febr. 9.

A Magyar-Párt tudvalevőleg listát állított a három bácskai kerületben is. Annak dacára, hogy különösen a Felsőbácska egyes járásaiban tulnyomó részben laknak magyarok, nem tudtak parlamenti képviselthez jutni. A szokatlan jelenség indítókairól feltétlenül hitelt érdemlő helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a magyar szavazókat meggesen megakadályozták polgári joguk gyakorlásában. A választóktól ugyanis a választóhelyiségek bejáratánál személyazonossági bizonyítványt kértek, mivel elfogadható igazolvány a legtöbb szavazónál nem volt, nem is juthattak az urnák elé. Szobotica város és környéke szavazóinak leg többje ilyenformán kénytelen volt a szavazástól tartózkodni. Ez a magyarázata annak, hogy a Magyar-Pártra a népes szoboticei kerületben mindössze 4100-an szavaztak.

Hasonlóképpen folyt a szavazás a sombori kerületben is, ahol ezerszámmra küldték vissza a választójogosultakat, mert nem volt személyazonossági igazolványuk.

A magyar hadügyminiszter lovagias ügye.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, febr. 9.

A fajvédők legutóbbi vacsoráján Gömbös és Eckhardt élesen bírálták a hadügyminiszter azon törvényjavaslatát, melyben a kémkedésre a halálbüntetés kiszabását eltérli.

Csáky hadügyminiszter ezért segédei útján provokáltatta a két képviselőt, akik azonban kijelentették, hogy a minisztert hivatali ténykedésében bírálták és ezzel nem akarták egyéni becsületében megbántani. A miniszter a választ elfogadta.

Botrány a román kamarában.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Bukarest, febr. 9.

A dési pótválasztások világra szóló botránya, ahol tudvalevőleg urnákat loptak a román kormánypártok bérencei, tegnap foglalkoztatta a bukaresti kamarát. Mosoin hadügyminiszter, dési képviselő, beszéde közben az ellenzék zajos tüntetést rendezett, melynek során ilyen kiáltások hangzottak el: Urnatolvaj! Le vele! Az elnök csak nagy nehezen tudta a rendet helyreállítani.

A porosz kormány összeállítása.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 9.

A porosz országgyűlés frakciójának pártközi konferenciája ma foglalkozott a kabinet összeállításával.

A miniszterelnök-választás kedden történik. Legtöbb esélyei Marxnak vannak.

A Baermann bukás újabb fejleménye.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 9.

Dr. Höfle volt birodalmi postaminiszter lemondott a birodalmi képviselői mandátumáról. A leköszönés — hír szerint — a Baermann ügyvel kapcsolatos.

Csak 10.000 dinár foglalóért tulajdonosa lehet egy 10 éves teljesen jókarban tartott

CSEPLŐGÉPGARNITURÁNAK.

Közelebbi felvilágosítást ad a Medjunarodna Trgovacka Banka Velikibeaskerek, Princeze Jelene Obala, a hajóállomással szemben. 268

HIREK

— febr. 10.

Felmentették Beeskerek rendőrkapitányát. Matity Szlavkót, Beeskerek város rendőrkapitányát a belügyminisztérium vasárnap felmentette állásától. Távozásával nagy veszteség éri a város tisztviselőkarát, mert Matityval szorgalmas, minden tekintetben korrekt és intakt vezetőembert visított el. A rendőrség ideiglenes vezetésével a belügyminisztérium Dimitrijevity Neven rendőrkaptányt bízta meg.

Országos vásárok. Mokrinban február 13-14-én, Horgoson 16-án országos vásárt tartanak.

A szoboticei törvényszék visszaszolgáltatta a „Hirlap” elkobzott számait. Megírta a „Torontál”, hogy a szoboticei rendőrség elkobozta a „Hirlap” szombati és vasárnapi keltezzel megjelent számait, mert egyes cikkeiben azt a tendenciát látta, hogy osztály elleni izgatást követ el. A szoboticei törvényszék tanácsa vasárnap határozott az elkobzás felett és úgy ítélkezett, hogy mivel az elkobzásra semmi alap nincsen, az összes lappéldányokat vissza kell juttatni a kiadótulajdonosnak. A szoboticei polgármester egy régebbi törvény alapján, melynek érvényessége azonban az alkotmány életbeléptetésével megszűnt, Szobotica területére megvonta a „Hirlap” kolportázs jogát. Főreértések ellenülése végett megemlítjük, hogy az utcai árusítás jogát csak Szobotica területére vonták meg, másutt a „Hirlap” szabadon árusítható az utcai forgalomban is.

Magyarországon nem lesz rendőri jelentkezés. A budapesti „Reggel” közlése szerint, február elsején lép életbe Budapest új letelepedési szabályrendelete. Ennek értelmében a Magyarországra jövő külföldiek jelentkezési kényszere megszűnik és minden határátlépő a beutazás alkalmával kapott láttaozás alapján két hónapig az ország területén tartózkodhat. Aki a két hónapi határidőnél tovább kíván magyar területen időzni, a rendőrségen négy ízben tizennégy nap, összesen tehát két hónapos hosszabbítást kaphat. Négy hónap elteltével az illető nyilatkozni tartozik, hogy állandóan Budapesten kíván-e tartózkodni, illetve letelepedni.

Jókai emlékünnepe Budapest. Budapestről jelentik: A Kisfaludy társaság tegnap Jókai ünnepélyt tartott, amelyen megjelent Horthy Miklós kormányzó és felesége, Jókai hozzátartozói és még számos előkelőség. Berzeviczy Albert megnyitója után Szász Károly, majd Ravasz püspök, végül pedig Takács Sándor beszélt Jókairól.

Petrogalli Oszkár temetése. Besztercebányán óriási részvét mellett temették el a csehszlovákiai magyar ellenzéki pártok érdemdzsúri daigazgatóját Petrogalli Oszkár volt képviselőt. A koporsót a magyar kisebbség képviselői vitték a virágokkal és koszorúkkal befödött gvázkocsiába. A sírnál Körmeny Ekes Lajo képviselő bucsuztatta el a Csehszlovákiában lakó magyarság elhunyt bátor harcosát.

* Luciano Albertini esodofilmje a Balkánban méltán nevezhető a szenzációk műsorának. A Halálszakadék című 6 felvonásos artista történetben Luciano Albertini halálra szánt bravurjai tartják állandóan izgalomban a nézőt. Itt minden összefog: a technika vívmányai, a rendezés művészete, a közreműködők és elsősorban Albertini és Lya de Putty bámulatos játéka, aminő többek közt egy szédítő magas szikláról a szakadékba való letérés, melynél vakmerőbbet és életveszélyesebbet filmen még nem produkáltak és a melyek oly elementáris hatásuk, hogy mindenki megdermedve nézi a remek jelenetet. Kedden és szerdán 5, 7 és 9 órakor. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Öngyilkos tőzsedűgnyök. Budapestről jelentik: Krausz Ármin 46 éves tőzsedűgnyök budapesti lakásán agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka: anyagi összeomlás.

Az exteritoriális terület védelme alatt... Budapestről jelentik: A Margit-körúti katonai fogházból tegnap délelőtt átkísérték a kerületi járásbíróhoz a kémkedés miatt letartóztatott Hladis Dobernik József 32 éves csehszlovák állampolgárt, akit a járásbíró sikkasztásért beperelték. Amikor a fogházőrök Hladissal a csehszlovák követ-ség Akadémia-utcai palotája elé érkeztek, a fogoly hirtelen kiugrott őrzőinek gyűrűjéből és beszaladt a követ-ség épületébe, melynek egyik szobájában keresett védelmet. Néhány perc múlva a követ-ség kiküldte a bilincseket a fogházőröknek azzal az üzenettel, hogy a foglyot nem adják ki. Az igazságügyminisztérium arra való tekintettel, hogy Hladist a magyar bíróság nyolc hónapi fogháza itélte el jogerősen, a követ-ségtől a szókevény kiadását fogja kérni.

* Operateur dr. Djura Dekanity, a vármegyei kórház főorvosa, szülészeti és női gyógyászati specialista, rendel Alekszandrova utca 618. sz., Stagschmidt-ház, Benó Testvérek felett.

* Mi édesebb a méz és a csokoládé? Az Ambrosia gyártmányú „Bonbon á la Vinga” esemege.

* Villamosberendezéseket legjutányosabban készít és átszerel a Globus villamosági vállalat. Költségvetés díjtalan.

* Halcsont nélküli fűzők, baskótök, melltartók teljes gummi fűzők, orvosi rendelésre baskótök készülnek Arstein Józsa fűzőszalonjában Velikibecs-kerek, Vilson-tér, új Benó-ház. Vidéki megrendelések be-küldött méret szerint.

* Gornja Muzsiján 22 hold szántó és egy lakóház örökáron eladó. Cim Bega hirdető és közvetítő a főpostával szemben.

Dr. Pesic Áron

orvosi laboratóriuma

(Velikibecs-kerek, Nemanjina-u. 18.)

Wassermann szerinti vérvizsgálat mellett minden az orvosi praxisban előforduló klinikai, kémiai és mikroszkopos vizsgálatokat végez. Nevezetesen:

Köpet (tuberkulózis bacillussokra). Gyomortartalom. Vizelet. Bélsár. Húgy- és ivarszervek váladéka (tripper, syphilis). Vér (vérszegénység, malária) stb.

Új világkonferencia a béke biztosítására.

— A „Torontal” tudósítójának távirata. —

London, febr. 9.

Az angol kormány köreiben komoly formában felmerült egy új világkonferencia terve, amelyen Európa problémáit oldanák meg. A konferencia elsősorban a határok kérdésével foglalkozna és azután megtárgyalná a keleti államok és a Balkán égetően sürgős ügyeit.

A kormányhoz közelálló „Observer” szerint elsősorban a biztonsági kérdést tárgyalják, melynek mielőbbi megoldását különösen a brit kormány sürgeti. Anglia garantálni ki-

vánja Belgium, Franciaország és Hollandia mai határait, ezzel szemben azonban követeli, hogy Franciaország és Belgium augusztus 5-éig kiürítse a Ruhr-vidéket, 1935 január elsejéig pedig kivonja csapatait minden német területről. Anglia szükségesnek tartja, hogy bizonyos mértékben határrevíziókat eszközöljenek. Elsősorban Németország keleti határát óhajtja újolag megállapítani. A konferencia célja, hogy megadható engedmények árán hozzájáruljon a béke biztosításához.

Faggatják a rablógyilkos csendőrtisztjét.

A budapesti vizsgálóbíró megkezdte Léderer Gusztávné kihallgatását. — Több kérdésre Lédererné nem akar válaszolni, több dologra nem tud visszaemlékezni.

Budapest, febr. 9.

Bubits Jenő dr. vizsgálóbíró már teljes erővel hozzálátott a Kodalka-féle rablógyilkosság ügyének vizsgálatához. A vizsgálóbíró igen nehéz probléma előtt állt, mert egyelőre nem áll még rendelkezésére a katonai fogházban letartóztatásban lévő Léderer Gusztáv pontos, szószentí vallomása, amire annál is inkább szüksége volna, mert ismert dolog, hogy a férj és feleség vallomása között igen lényeges eltérések mutatkoznak. Különösen nehéz kérdés az iratok teljes ismerete nélkül a felbujtói kérdésnek tisztázása, mert amíg a férj azt vallotta, hogy a felesége bujtotta őt fel a gyilkosságra, addig az asszony úgy állította be a dolgot, mintha a gyilkosság hirtelen támadt rossz ötlet következménye lett volna.

Lédererné nem tudja elhinni, hogy a férje ösztönös rohamában bevalotta, hogy felesége nagy zúzó hóbotja, erejükön felül való költsége és az életükben már mindennapivá vált zsörtölődések készítették őt arra, hogy a gyilkosságot elkövesse. Védője több ízben meglátogatta Léderernét a fogházban és közölte vele a férje vallomásáról kiszivárgott részleteket, amik teljesen kétségbeejtették az egyébként vakmerő és mindenre elszánt asszonyt. A védő megígérte Léderernének, hogy amint módjában lesz, megszerzi férje vallomásának eredeti és hiteles szövegét, ami egy kis sé bajos dolog, mert hiszen még a vizsgálóbíró sem tudta azt eddig beszerezni. Lédererné kihallgatása délelőtt 10 órakor kezdődött és délután két óráig tartott. A vizsgálóbíró kronológikus sorrendben adta fel kérdéseit. Léderernének el kellett mondania élete történetét attól a

perctől kezdve, amikor megismerkedett Lédererrel. Küzdelmeikről, kommun alatti életmódjukról, továbbá a kommun bukása után bekövetkezett kilengésekben való szerepléséről vallott Lédererné.

A vizsgálóbírónak több kérdésére az asszony nem akart válaszolni, ilyenkor azt felelte, hogy nem emlékszik a dologra. Elője tárta a vizsgálóbíró azt a felmerült gyanút is, hogy férje a nyugatmagyarországi harcok idején erőszakos módon rekvirált és a jogtalanul elkobzott idegen tárgyakat hazaküldte budapesti lakására. Az asszony erre sem akart sehogyse visszaemlékezni.

A holnapi kihallgatás alkalmával tér rá a vizsgálóbíró arra, hogy miként ismerkedett meg a házaspár Kodalkával, hogy fogamzott meg bennük a gyilkosság gondolata. Lédererné kihallgatása után Léderer Sándor kihallgatására kerül a sor. Ha a vizsgálóbíró befejezi az asszony kihallgatását, csak akkor teszi meg a lépéseket arra vonatkozóan, hogy a csendőrgyűléség Léderer Gusztávné csendőrfedezet mellett szállítsa át a Markó-utcai ügyészség fogházába, mert a vizsgálóbíró őt is feltétlenül ki akarja hallgatni.

TÖZSDE

Február 9

Beograd. (Zárlat.) London 294. Páris 332, Newyork 61-45, Geni 1178-50, Milánó 254-50, Berlin 14-65, Prága 180-75, Budapest 08-58, Bécs 08-68, Bukarest 32-25.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 123-50, Budapest 71-75, Newyork 518-75, Milánó 2147-50, Prága 1531-75, Wien 73, Varsó 100, Szófia 377-50, Bukarest 270, Beograd 840, London 2474, Páris 2790.

Budapest. (Zárlat.) Szokol 2113-2133, dinár 1154-1176, lei 375-377.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Két szegény árva kiment a temetőbe pihenni.

Kettős szerelmi dráma egy debreceni mulatóban.

Debrecen, febr. 9.

Megrendítő szerelmi tragédia történt az elmúlt éjszaka Debrecenben. A Beresényi-uca 61. szám alatti éjjeli mulatóban Ónodi István miskolci postaaltiszt két revolver-lövessel megölte barátját, Szilágyi Rózát, a zótán halántékon lőtte magát. Szilágyi Róza a mulató alkalmazottja volt, nemrég jött Miskolcra, ahonnan pár nap múlva utána utazott Debrecenbe a fiatal Ónodi István. A miskolci fiatalember két napig mulatott szerelmével, s folyton ez-én kelték: „Két szegény árva, kimgyünk a temetőbe pihenni...” Levelet hagytak hátra, amelyet mindketten aláírtak. A levélben bejelentik, hogy közös elhatározással váltak meg az élet-től.

Egy komplett, masszív, jó állapotban levő **mészárszéki berendezés eladó.** Egy vidéki I-ső rendű jóforgalmu vendéglő elszámolásra azonnal kiadó. Bővebbet: **PIKING**, ügynök.

Írógépet

legjutányosabban szerezhethető

Léderer Károly írógépgyártó Veli-kibecs-kerek, Zsitni trg 8 a városi mérleggel szemben. 259

I. külkerület 147. számú új **sarokház** a cukorgyári uton, mely üzletnek nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet ugyanott Szőnyi Antal tulajdonosnál. 233

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5

Megbízható, ügyes

portás

kerestetik mielőbbi belépésre.

Bizonyi ványmásolatokkal ellátott ajánkozásokat „PORTÁS” jellege alatt „Bega”-hirdető, Velikibecs-kerek továbbít. 275

Magánjáró-öntvényeket
olcsón szállítunk.

Neukomm Bálint Fial gépgyár, Vrsac.
Telefon 54. 207 Telefon 54.

Olajos hordókat

vesz minden mennyiségben

Renner Nándor,

Obala Princeze Jelene 6. Telefon 267.

**A Medjunarodna Trgovačka Banka A. D.
Velikibecskereken**

oly bankszályt állított fel, mely hetenkint befizetéseket fogad el betéti könyvekre „**teköteltetett takarékoság**“ címén. Ezen betéteknek igen nagy az előnyük, mert a jelentéktelen mennyiségű hetenkint befizetett összegekre néhány év múlva meglehetősen összeggé nő meg.

Ma hetenkint be lesz fizetve:

10 dinár, akkor a	6-ik év végén a bank	4.000 dinárt fizet ki,
30 " " az	5-ik " " " " "	9.000 " " "
50 " " a	8-ik " " " " "	31.000 " " "
100 " " a	10-ik " " " " "	83.400 " " "
40 " " a	15-ik " " " " "	67.400 " " "
150 " " a	11-ik " " " " "	146.000 " " "
200 " " a	14-ik " " " " "	296.000 dinárt fizet ki.

Ezen táblázatból — mely a banknál kapható — látható, mily összeget fogad el a bank mint betétet, 10–200 dinárt hetenkint, ha a betét 3–15 év alatt lesz befizetve

Különös figyelmet érdemel az a kedvező körülmény, hogy a befizető kivetheti a pénzt bármikor felmondás nélkül a megállapított határidő letelte előtt is. Ez a takarékosági betét különösen alkalmas az aggkor biztosítására, valamint mint alaptőke szolgálhat az ember jövőjére, gyermekek iskoláztatására, leánygyermek hozományául stb.

Beiratkozni lehet minden munkanap d. e. 8–12-ig és d. u. 3–4 óráig a Medjunarodna Trgovačka Banka A. D.-nél Velikibecskereken, saját házában, Princeze Jelene Obala, a hajóállomással szemben. 289

Gyarak! — Kazántulajdonosok!

Érkezett egy vagon különféle

Chamottetégla és Chamottelisz

Özv. Guttman Jakabné és Fiai Velikibecskerek.

Allandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:		Páztortius 15—	Hamburger Ill. Zeit. 4—
Vreme 1—	Aller képes családi lapja 10—	Jugend 20—	Die Kunst 50—
Politika 1—	Francia nyelven:		Wild und Hund 15—
Zabavnik 2—	Le Temps 4—	Deutsche Jägerzeitung 10—	Westermanns Monatshefte 50—
Illustrovani List 3-50	Le Petit Parisien 4—	Wiener Bilder 6—	Das Interessante Blatt 6—
Obzor 1-50	Le Matin 4—	Olasz nyelven:	
Veselo Novine 1—	Le Journal 4—	Corriere della Sera 4—	Il Piccolo 4—
Dom i Svijet 7-50	Journal des Debats 4—	Dívalapok:	
Koprive 3—	L'Humanité 4—	Die Schöne Wienerin 12—	Record 12—
Zagrebački Sportak List 3—	Le Sourir 12—	Toute la Mode 40—	Wäsche- und Hand-arbeitzeitung 10—
Comodia 4—	Journal Amusant 10—	L'Elegante 25—	Die Dame 30—
Sport 4—	La Vie Parisienne 12-50	Blatt der Hausfrau 8—	Wiener Mode 15—
Magyar nyelven:		Illustration 25—	Chiffon 25—
Torontál 1—	Paris Plaisir 20—	Grande Mode 45—	Juno 55—
Bácsmezei Napló (V. 3—)	Angol nyelven:		Star 60—
Délbácska 1-50	Daily Mail 4—	Modenwelt 15—	
Világ 5—	Német nyelven:		La Vraie Mode 16—
Esti Kurir (V. 6—)	Zagreber Tagblatt 2—	La Coupe Exquise 50—	Praktische Berlinerin 12—
Pesti Tőzsde 10—	Elegante Welt 25—	Paris Mode 30—	Paris Elegant 40—
Tőzsdei Hírlap 3—	Neue Freie Presse 5—	Időszaki füzetek:	
Aradi Közlöny (V. 3—)	Neues Wiener Journal 5—	Nick Carter 5—	Buffalo Bill 5—
Autó 18—	Neue Zeit (V. 7—)	Indiánus történetek 4—	Ullstein: Die span-nenden Bücher 10—
Egyenlőség 8—	Temesvarer Volksblatt 2—	Ullstein: Romane 20—	Kronenbücher 16—
A Szellem 15—	Reigen 30—		
Borsszem Jankó 8—	Sport im Bild 25—		
Színházi Élet 15—	Die Börse 10—		
Tolnai Világlapja 15—	Fliegende Blätter 6—		
Fidibusz 6—	Ost und Süd 4—		
Nemzeti Sport 3—	Moderne Welt 20—		
Sporthírlap 4—	Das Illustrierte Blatt 6—		
Jugoszláv Sportélet 3—	Die Fackel 30—		
Caviár 6—	Lustige Blätter 12—		
Ma Este 15—	Meggendorfer 6—		
En Ujságom 6—	Die Woche 14—		
Magyar Lányok 8—	Junggeselle 25—		
Uj idők (kettős füzet) 20—	Fussball 10—		
Az Ojság 5—	Der Kicker 8—		
	Berliner Ill. Zeitung 7—		

Árak dinárban értendők (V. = vasárnapi szám.)

Ezeket kivül kívánságára bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5.
Hirdetéseket felvesszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

Telefonszám 21. — Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál
Veliki Beckerek, Obiliceva (Zápolya) u. 7. sz.
Könyvnyomdája

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.